

ת"פ 48747/07/16 - מדינת ישראל - פמ"מ נגד אביב ברוך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 48747-07-16 מדינת ישראל נ' ברוך (עצור פיקוח) 24 אפריל 2017

לפני
בענין
כבוד השופטת מיכל ברק נבו
מדינת ישראל - פמ"מ

המאשימה

על ידי ב"כ עו"ד אפרת פאר
נגד

אביב ברוך (עצור בפיקוח)

הנאשם

על ידי ב"כ עו"ד עמית פרנטי

גזר דין

רקע וכתב האישום המתוקן

1. הנאשם הורשע ביום 27.12.17 על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 333 ביחד עם סעיף 335 (א)(2) **לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [חוק העונשין]**. הסדר הטיעון כלל תיקון כתב האישום, אך לא הסדר עונשי.

2. **על פי עובדות כתב האישום המתוקן**, ע.מ, יליד 1996 **[המתלונן]**, התגורר בבית סבתו בנס ציונה ובינו לבין הנאשם שררו יחסי חברות. הנאשם השאיל בהזדמנויות שונות אופנוע שהיה ברשותו למתלונן. בין השניים נוצר סכסוך על רקע כספים שהשקיע הנאשם, ביוזמת המתלונן, בעסקה שהתבררה ככושלת **[הסכסוך]**.

ביום 16.7.16, על רקע הסכסוך, ניסה הנאשם ליצור קשר עם המתלונן כדי לקבל בחזרה את האופנוע השייך לו, בשל חששו שמא המתלונן ימכור אותו. לאור חוסר הצלחתו של הנאשם להשיג טלפונית את המתלונן, פנה הנאשם בשעה 21:00 למכרו, **מאיר חני' [מאיר]**, וביקש ממנו להתלוות אליו לביתו של המתלונן. מאיר נעתר לבקשתו. בהמשך לכך, יעל, בת זוגו של מאיר, הסיעה את השניים ברכבה לבית המתלונן. בדרכם אמר הנאשם כי הוא "הולך לפוצץ ולקרוע" את המתלונן.

בהגיעם בסמוך לבית המתלונן ניסו השניים לאתרו, ומשלא מצאו את המתלונן בביתו, חזרו לרכב והורו ליעל להמשיך בנסיעה על מנת למצוא את המתלונן. לאחר מספר דקות, בסמוך לשעה 23:00, הבחינו הנאשם ומאיר שהמתלונן עומד ברחוב סמוך לביתו, על יד אופנועו של הנאשם. הנאשם ומאיר יצאו מהרכב במהירות והחלו לרוץ לכיוונו של המתלונן. המתלונן, שהבחין בנאשם ובמאיר, החל להימלט מפניהם בריצה עד שנפל על הכביש. הנאשם

ומאיר תפסו את המתלונן וגררו אותו לחניה צדדית. מאיר אחז במתלונן בעודו שרוע על הכביש, הכה אותו בחוזקה בעינו באמצעות אגרופו והנאשם היכה אותו בכח בכל חלקי גופו מספר רב של פעמים.

ירון קעטבי, שכן שהיה בסמוך למקום [ירון], שמע את צעקות המתלונן, יצא מביתו והבחין כי הנאשם ומאיר מכים את המתלונן. הוא חילץ את המתלונן מידיהם והכניסו לביתו. הנאשם ומאיר נכנסו לביתו של ירון בעקבותיו, לקחו מהמתלונן את מפתחות האופנוע ואת הטלפון הסלולארי שהיה ברשותו, ועזבו את המקום. לאחר שהמתלונן שב לביתו, הבחינה סבתו בחבלות שעל גופו, התקשרה אל הנאשם ומאיר, ודרשה מהם להשיב את הטלפון הסלולארי למתלונן. בהמשך, הגיע הנאשם לבית המתלונן והחזיר לו את הטלפון הסלולארי, כשהוא ללא כרטיס סים.

כתוצאה ממעשיהם של הנאשם ומאיר, נגרמו למתלונן שבר בארובת העין, זעזוע מוח, המטומות ושריטות בכל חלקי גופו.

3. כאמור, הצדדים הגיעו להסדר טיעון, בטרם החל הליך שמיעת הראיות, שבמסגרתו הודה הנאשם בכתב אישום מתוקן. הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית, והנאשם נשלח לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר חובה, מפאת גילו הצעיר.

תסקיר שירות המבחן

4. ביום 28.2.17 הגיש שירות המבחן תסקיר בעניינו של הנאשם. מפאת צנעת הפרט, לא אביא אלא את עיקרי האמור בתסקיר, ככל שהדבר דרוש.

הנאשם בן 21 והתחנך בבית המקיים אורח חיים דתי. עובר למעצרו עבד במשך כחודשיים כמוכר בחנות דלק. הוא בעל 12 שנות לימוד ותעודת בגרות חלקית. במהלך השנים עבר מספר מסגרות חינוך נוכח קשיי תפקוד והתאמה למסגרת לימודית "רגילה". בהמשך הנאשם השתלב מרצונו למסגרת חוץ ביתית, זאת לאור קונפליקטים במשפחת מוצאו וחשיפה לחברה שולית מקומית. במהלך אוגוסט 2015 השתלב הנאשם במכינה קדם צבאית "שחר" במבוא דותן במשך חצי שנה. צוות המכינה התרשם מבחור צעיר, חדור מוטיבציה להתגייס לשירות משמעותי בצה"ל. חרף התהליך החיובי שהנאשם עבר במהלך המכינה הוא לא התגייס לצה"ל, אלא קיבל פטור משירות צבאי, בשל ביצוע העבירה הנוכחית וההליך הפלילי שמתנהל נגדו.

מעיון ברישום הפלילי עולה כי לחובת הנאשם 2 תיקים פליליים שהסתיימו ללא הרשעה. בהתייחס לביצוע העבירה מושא תיק זה, הנאשם לקח אחריות על מעשיו ואף תיאר בפירוט את נסיבות ביצוע העבירה, אולם קצינת המבחן התרשמה מההתייחסות מטשטשת ומפחיתה, זאת לאור טענתו כי מרבית האלימות ביצע שותפו לעבירה - מאיר. עוד צוין כי הנאשם ביטא הבנה לפגיעה הקשה שנגרמה למתלונן ותיאר כי מדובר בהתנהגות חריגה מצידו.

קצינת המבחן עמדה בהרחבה על ניסיונות שיקום קודמים שבהם היה הנאשם נתון, החל ממרץ 2012 ועד היום.

לנאשם קיימת היסטוריה של שימוש לרעה בסמים והוא אף השתלב בשנת 2014 בקהילה הטיפולית, "קהילת הדרך לטיפול בהתמכרויות", אולם התקשה ועזב ביוזמתו. במסגרת האבחון הנוכחי קצינת המבחן תרשמה כי הוא מתקשה להתייחס בכנות לשימוש בסמים בעברו והוא נוטה לטשטש את חומרת המעשים המיוחסים לו ונוקט גישה מגוננת.

אשר להערכת הסיכון במצבו וסיכויי שיקומו של הנאשם, עמדה קצינת המבחן על חומרת העבירה שבה הורשע והיות הנאשם בחור צעיר, נעדר מערכות תמיכה והכוונה משמעותיות, שגדל בחברה שולית בעלת דפוסים עברייניים ושוליים. היא עמדה על מעורבותו החוזרת בפלילים בכלל, ובעבירות אלימות בפרט, גם לאחר שהשתלב במסגרות טיפוליות במסגרת שירות מבחן לנוער. צוינה נטייתו לשימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים והתרשמות מדפוסי התנהגות מניפולטיביים ואלימים, אשר עשויים לבוא לידי ביטוי במצבי לחץ ומשבר. בין הגורמים המצמצמים סיכון, עמדה קצינת המבחן על נכונות הנאשם לשקם את חייו ולייצבם, ניסיונותיו ויכולתו במהלך השנים להשתלב במסגרות הטיפוליות והתפקודיות השונות, להיעזר בהן בפועל, ועל היותו בעל יכולת הבנה ומסוגלות להיעזר בקשר טיפולי, במידה ויגייס את הכוחות הדרושים לכך. קצינת המבחן סברה כי במכלול הפרמטרים קיימת רמת סיכון בינונית למעורבות הנאשם בהתנהגות אלימה בעתיד ומידת החומרה הצפויה, במידה וישוב לבצע עבירות, היא בינונית גם כן.

במצב דברים זה התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם בעל יכולת להיעזר במסגרת טיפולית בעלת גבולות ברורים ולפיכך קיימת חשיבות באימוץ אפיק שיקומי. עוד המליצה קצינת המבחן על הטלת צו מבחן לתקופה של שנה וחצי. עם זאת, במידה ובית המשפט ישקול הטלת ענישה קונקרטית המליצה קצינת המבחן על הטלת מאסר בעבודות שירות, זאת על מנת לאפשר לו להשתלב בהליך הטיפול בשירות המבחן.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

5. תחילה הגישה המאשימה את רישומו הפלילי של הנאשם (סומן **ע/1**), ממנו עלה כי לחובתו 2 תיקים פליליים שהסתיימו ללא הרשעה: אחד משנת 2014 בגין עבירות של תקיפה כדי לגנוב, גניבה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שאותן ביצע בשנת 2012 (מדובר בשני תיקי משטרה שצורפו זה לזה); והשני אף הוא משנת 2014, בגין עבירות של אלימות, רכוש והסגת גבול, שאותן ביצע בין השנים 2010 - 2012 (מדובר בשמונה תיקי משטרה שצורפו אלה לאלה).

לגבי **נסיבות ביצוע העבירה**, ב"כ המאשימה תיארה את עובדות כתב האישום המתוקן ועמדה על כך שמעשיו של הנאשם בוצעו על רקע תכנון מוקדם, הואיל והוא הגיע לביתו של המתלונן, ביחד עם מאיר, כדי לקבל בחזרה את האופנוע בדרך של הפעלת אלימות קשה כלפי המתלונן. מעשיו של הנאשם גרמו למתלונן נזקים גופניים - שבר בארובת העין, זעזוע מוח, המטומות ושריטות בכל חלקי גופו, ונזקים נפשיים. ביחס לחלקו בביצוע המעשים עמדה ב"כ המאשימה על כך שהנאשם הוא יוזם האירוע והוא בעל הסכסוך עם המתלונן. לפיכך, גם אם בפועל מאיר הכה במתלונן באופן קשה יותר, בלעדיו הנאשם העבירה לא הייתה מתרחשת. מלבד זאת, גם הנאשם הכה את המתלונן מכות רבות וחזקות.

בבחינת **מדיניות הענישה הנוהגת**, ב"כ המאשימה טענה כי רוב הפסיקה הקיימת עם נסיבות שדומות לתיק דנא הן לרוב בתוספת שימוש בנשק קר, ומשכך סברה כי לא נכון להגישה. עם זאת הפנתה ב"כ המאשימה לפסק דינו של השותף, מאיר, שניתן על ידי בית משפט זה במסגרת ת"פ (מחוזי מרכז) 48755-07-16 **מדינת ישראל נ' חג'י** [15.2.17] **[עניין חג'י]**, מפי כבוד השופטת ברודי. הצדדים הגיעו, לאחר הליך גישור, להסדר טיעון עם עונש "סגור" ובית המשפט מצא לכבד את ההסדר והטיל על מאיר 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי בסך 15,000 ₪. יצוין כי מאיר בן 33 (הנאשם בן 20) ולחובתו עבר פלילי מכביד בעבירות אלימות. עוד הפנתה המאשימה לת"פ (מחוזי באר שבע) 33118-05-10 **מדינת ישראל נ' רודנקו ואח'** [15.9.111] **[עניין רודנקו]**, שבו הורשעו הנאשמים, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של קשירת קשר לפשע וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בכך שתקפו בצוותא חדא את המתלונן על רקע חשדם כי פרץ לדירתו של נאשם 1 ואדם נוסף וגנב מהם רכוש. בית המשפט המחוזי הבחין בין הנאשמים, וקבע כי חלקו של נאשם 1 בפרשה ונתוניו מצדיקים הטלת עונש חמור יותר ומשכך הטיל עליו 30 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. על נאשמים 2 ו-3 הטיל בית המשפט 24 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ב"כ המאשימה ציינה שבית המשפט לקח בחשבון את גילם הצעיר של הנאשמים, נסיבות חייהם המורכבים וסיוכיו שיקומם. עוד עמדה על כך שמדובר במקרה "קל" יותר, כלשונה, מהתיק דנא.

לאור כל האמור, עתרה ב"כ המאשימה למתחם עונש שנע בין 24 לבין 60 חודשי מאסר בפועל.

ביחס ל**נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, עמדה ב"כ המאשימה על תסקיר שירות המבחן שממנו עולה כי הנאשם אמנם לקח אחריות על מעשיו, אך קיים טשטוש מסוים של האחריות, נוכח הפחתת מידת הפגיעה שגרם למתלונן, ויחוס מרביתה למאיר. עוד ציינה כי לחובת הנאשם עבר פלילי הכולל עבירות אלימות ורכוש, כאשר רק לאחרונה סיים לרצות צו מבחן ושל"צ במסגרת התיק הקודם (ר' גזר הדין (ללא הרשעה) בת"פ (נוער ראשון לציון) 33742-09-10 **מדינת ישראל נ' ברוך ואח'** [9.2.14] **[התיק הקודם]**, שאותו הגישה המאשימה). המאשימה עמדה על כך שיש החמרה בהתנהגותו העבריינית של הנאשם שכן ביחס לתיקים הקודמים שבהם נמצא אשם, עוצמת המעשים וחומרתם במסגרת התיק הנוכחי הן גבוהות יותר. משכך טענה המאשימה כי אין לקבל את המלצת קצינת המבחן (אימוץ אופק שיקומי, הטלת צו מבחן ושילובו בקבוצה טיפולית) מאחר שהצווים שהוטלו עליו בעבר לא סייעו לנאשם להימנע מביצוע המעשים במסגרת תיק זה.

אשר לעקרון האחידות בענישה, ב"כ המאשימה עמדה על ההבדלים שבין הנאשם לבין שותפו: מאיר היה בן 33 בעת ביצוע המעשים ואילו הנאשם בן 20 וחצי, ולחובתו של מאיר עבר פלילי מכביד יותר, אך יש להתייחס לכך שהוא מבוגר יותר. עם זאת טענה כי יש להשית על הנאשם עונש זהה לעונש שנגזר על מאיר, מאחר שמדובר בביצוע בצוותא חדא, כאשר אין חולק כי הנאשם הוא יוזם האירוע והאלימות כלפי המתלונן בוצעה על ידי שניהם באופן דומה (הנאשם הכה בחוזקה את המתלונן מספר רב של פעמים ומאיר נתן לו אגרוף בעין).

נוכח דברים אלו, עתרה ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונש באמצעו של מתחם העונש ההולם שטענה לו, קרי: 42 חודשי מאסר בפועל.

טיעוני ההגנה

6. בתחילת טיעוניו עמד ב"כ הנאשם על ההבחנות הקיימות בין הנאשם לבין שותפו לביצוע העבירה, מאיר. לשיטתו, לא ניתן, ולו בדוחק, להקיש מעונשו של מאיר על עונשו של הנאשם, וזאת הן נוכח נסיבות ביצוע העבירה, הן נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם. בין הנאשם למאיר מפרדות כ-13 שנים, כאשר פער גילאים זה, כשלעצמו, שם כל אחד מהם בקטגוריה עונשית נפרדת. בעניינו של הנאשם מדובר במי שנקרא על פי הפסיקה בגיר-צעיר, וככזה - זוכה למעמד אחר מאדם בגיר. מלבד זאת, עברו הפלילי של מאיר מכביד ורובו בגין עבירות אלימות. משכך, בעניינו של מאיר בית המשפט נדרש לתת דגש דווקא על שיקולי הרתעה וגמול, בעוד שבענינו של הנאשם שיקולי השיקום הם הרלוונטיים והעיקריים.

אשר לנסיבות ביצוע העבירות, ב"כ הנאשם עמד על כך שהאָרוע נסב על רקע סכסוך כספי, ומשכך לא מדובר במעשה שנעשה ללא סיבה. עוד טען כי עיקר החומרה בתיק נעוצה בפגיעות שנגרמו למתלון מאגרופו של מאיר, ולא מהמכות של הנאשם. לפיכך, לשיטתו, אלמלא השבר שנגרם למתלון בארובת העין מדובר היה בתיק אלימות בחומרה פחותה, שהיה בסמכות בית משפט השלום. עוד טען ב"כ הנאשם כי אין לראות בנאשם כמי שיזם את האָרוע באופן בלעדי, נוכח דבריו של מאיר בפני בית המשפט בטרם מתן גזר דינו: "המתלון הוא בן משפחה שלי ... יש לנו סכסוך ישן של הרבה כסף, הרבה שנים, של משפחה" (**עניין חגי'**, עמוד 13 שורות 31 - 32). משכך היה למאיר, כמו גם לנאשם, מניע עצמאי לפגוע במתלון ואין לראות בנאשם כיוזם העיקרי.

בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, תחילה טען ב"כ הנאשם כי פסק הדין שעליו הסתמכה המאשימה, **עניין רודנקו**, הוא מחמיר בנסיבותיו מהתיק דנא, הן נוכח העובדה שהמעשים בוצעו על ידי יותר משני אנשים, הן נוכח הנזקים שנגרמו שם למתלון, שבגינם הוא אף אושפז ונאלץ לעבור ניתוח פה ולסת. בהמשך לכך הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה שניתן ללמוד ממנה על אודות מדיניות הענישה הנוהגת:

א. ע"פ 676/15 **מדינת ישראל נ' מנאע** [2.3.15]: ב"כ הנאשם הפנה לתיק בערכאה הראשונה (ת"פ (מחוזי חיפה) 27643-04-14), אך מצאתי לנכון להתייחס דווקא לפסק דינו של בית המשפט העליון, אשר קיבל באופן מסוים את ערעור המדינה וקבע כי חרף העובדה שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, יש להחמיר בעונשו של המשיב ומשכך ששת חודשי המאסר שהוטלו עליו יבוצעו מאחורי סורג וברית, ולא בעבודות שרות, כקביעת הערכאה קמא. המשיב הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, היזק בזדון ונהיגה בקלות ראש: בעקבות סכסוך עם המתלון נטל המשיב מוט ברזל, שבר את חלון חנותו של המתלון ותקף אותו. במעשיו גרם למתלון לשבר ביד וחבלות נוספות. בהמשך נהג הנאשם בקלות ראש ופגע באדם נוסף. בית המשפט העליון אישר את מתחם העונש שקבע בית משפט קמא - בין 6 לבין 30 חודשי מאסר בפועל - ולקח בגדר שיקוליו את גילו של המשיב (בן 21), לקיחת האחריות, העדר עבר פלילי ותסקיר חיובי.

ב. ע"פ (מחוזי מרכז) 42429-02-15 **אטיאס נ' מדינת ישראל** [5.7.15]: המערער הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בגרימת חבלה חמורה, פציעה בנסיבות מחמירות, תקיפה חבלנית ואיומים. המערער והנאשם עבדו יחדיו במפעל. הנאשם איים על המתלון כי יפגע בו, ובהמשך היום קבע עמו מחוץ למפעל, שם זרק לעברו של המתלון אבן משתלבת שפגעה בידו ובאמצעות חפץ כלשהו חתך את פניו של המתלון. בית המשפט המחוזי הותיר את מתחם העונש, שנע בין 9 לבין 24 חודשי מאסר בפועל, על כנו, ומצא לנכון להתערב בעונש, נוכח המלצת שירות המבחן ושיקולי שיקום, גילו של המערער (בן 19 וחצי) והעדר עבר פלילי,

והעמיד את עונשו, תוך סטייה ממתחם העונש ההולם, על 6 חודשי עבודות שירות (חלף 9 חודשים).

ג. ע"פ 1154/07 **מדינת ישראל נ' פלוני** [19.4.07]: ערעור המדינה על אי הרשעת המשיב בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. המשיב הודה במסגרת הסדר טיעון בביצוע חבלה חמורה בצוותא חדא יחד עם שלושה נאשמים נוספים. המשיב התערב בסכסוך לא לו. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה הרשיע את הנאשם, שהיה בעת ביצוע המעשים בן 18 ו-8 חודשים, נעדר עבר פלילי ובהליכי שיקום משמעותיים, והתערב בעונשו בכך שהגדיל את היקף שעות השל"צ ל-400 (חלף 150). יתר הרכיבים העונשיים - צו מבחן למשך שנה, חתימה על התחייבות כספית ופיצוי למתלונן - נותרו על כנם. בית המשפט העליון הבהיר כי אלמלא הנסיבות המקלות של המשיב היה ראוי להעמיד את עונשו על מאסר בפועל.

ב"כ הנאשם הפנה בנוסף גם למקרים חמורים יותר מענייננו: ת"פ (מחוזי מרכז) 60475-06-15 **מדינת ישראל נ' קניאס** [3.11.16]; תפ"ח (מחוזי חיפה) 35109-11-13 **מדינת ישראל נ' איפראימוב** [9.7.15]; ות"פ (מחוזי נצרת) 60812-10-10 **מדינת ישראל נ' שיבלי** [4.7.11], אך בשל השוני בנסיבות ביצוע העבירות, לא מצאתי כי ניתן להקיש מהם לעניין העונש בענייננו.

לגבי **הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות**, ב"כ הנאשם עמד על כך שהנאשם לא הפחית באזני קצינת המבחן ממידת האחריות של הארוע, אלא רק תיאר כי עובדתית, מעשיו של מאיר גרמו לפגיעות ולנזקים קשים יותר למתלונן. לשיטתו, קצינת המבחן לא הייתה מודעת לדבריו של מאיר ולעובדה כי גם לו היה מניע לפגוע במתלונן ולכן עירב עצמו במעשים. עוד טען כי לאחר הארוע הנאשם החזיר למתלונן את הטלפון הנייד שלו ומראיות בתיק עולה כי הוא אף התנצל בפניו על מעשיו. לפיכך, לטענתו, אין הפחתה ממידת האחריות ויש לראות בנאשם כמי שלקח אחריות מלאה על מעשיו. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את ההמלצה השיקומית של שירות המבחן, המצביעה על כך שהנאשם בר שיקום וקיים סיכוי של ממש לשיקומו. לגישתו, ההמלצה ראויה בהיותה כזו שנותנת משקל בכורה לשיקולי שיקום, בין היתר, נוכח גילו הצעיר של הנאשם. הסנגור טען כי לא בכדי המחוקק אפשר לבית המשפט לסטות ממתחם העונש שנקבע, ללא הגבלה, וכך גם נפסק בבית המשפט העליון. הארוע הנוכחי אינו משקף לדעת הסניגור את אורחות חייו של הנאשם, חרף עברו הפלילי, שכן מדובר במי שידוע לקבל מרות ולעמוד במוטל עליו, ולראיה לא נרשמו לחובתו הפרות במסגרת מעצרו הגם שמדובר בתקופה לא מבוטלת.

לאור דברים אלו, עתר ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם ענישה ממשית, קרי: **מאסר בפועל שניתן לרצותו בעבודות שירות וצו מבחן**, בין אם בדרך של סטייה ממתחם העונש ההולם נוכח שיקולי שיקום או בין אם בדרך של העמדת עונשו בתחתית המתחם.

דבר הנאשם

7. הנאשם בדבריו האחרונים הביע צער רב על מעשיו וטען כי אין לו את המילים שיסבירו כמה הוא מצר על התנהגותו. לדבריו לא תיאר שיגיע למצב כזה, שכן טרם ביצע המעשים היה במכינה קדם צבאית במבוא דותן, שאותה סיים כמצטיין. אלמלא הארוע הנוכחי היה היום משרת בצבא כלוחם ומגשים את חלומו. הנאשם ביקש הזדמנות על מנת להוכיח שהוא אינו עבריין מסוכן וניתן לסמוך עליו. הוא מעוניין להצליח בחייו, ללמוד ולהתקדם ולא להיות מאחורי סורג

ובריח. הנאשם תיאר כי נפל קורבן למעשי מרמה, שבמסגרתם נכנס לחובות בסך 50,000 ₪, דבר אשר גרם לו להילחץ ולבצע את המעשים בהם הורשע.

דין והכרעה

8. מאחר שבמקרה דנן ברור לחלוטין כי מדובר **באָרוע אחד**, ואף הצדדים לא טענו אחרת, איני מוצאת צורך להרחיב מעבר לכך.

קביעת מתחם העונש ההולם

9. **הערכים החברתיים המוגנים** בקביעת האיסור בביצוע עבירות אלימות הם קדושת החיים, שמירה על שלמות הגוף והנפש וכן הגנה על שלום הציבור ובטחונו. כפי שאבהיר גם בהמשך, בית המשפט העליון התייחס לא אחת לעניין "פתרון סכסוכים" בדרכי אלימות ולצורך לשרש התנהגות כזו מקרבנו. הסנגור ביקש לראות בכך שהיה סכסוך בין המתלונן לנאשם משום נסיבה לקולא, שכן המעשה "לא נעשה סתם". יש לדחות טענה זו מכל וכל, כפי שצוין בע"פ 1405/16 **מדינת ישראל נ' טורשאן** [19.4.16], פסקה 12: "לצד המעשים ונסיבות ביצועם, יש לקחת בחשבון גם את הרקע להם - אי אספקת סחורה שהתחייבו המתלוננים לספק לנאשמים ושביניהם אף קיבלו מהנאשמים סכום כסף נכבד (60,000 ש"ח), אותו לא השיבו לנאשמים. כאמור, בית משפט קמא ראה בעובדה זו נסיבה מקלה לזכותם של הנאשמים. אין בידי לקבל זאת. בית משפט זה עמד לא פעם על הצורך בשליחת מסר מרתיע וחד משמעי בכל הנוגע לפתרון סכסוכים באמצעות שימוש באלימות ונטילת החוק לידיים חלף פנייה לרשויות החוק".

מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית - גבוהה, נוכח הנזקים שנגרמו בפועל למתלונן: שבר בארובת העין, זעזוע מוח, המטומות ושריטות בכל חלקי גופו.

10. לגבי **מדיניות הענישה הנוהגת**, מעיין בפסיקה מצאתי כי קיימת מגמת החמרה בעונשי המאסר הנגזרים על נאשמים המורשעים בביצוע עבירות אלימות, כאשר רף הענישה הנוהג בנסיבות דומות לאלה של תיק זה כולל תקופות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, שאינן מומרות בעבודות שירות (ר' ע"פ 8319/14 **מדינת ישראל נ' מלול ואח'** [30.3.15], בפסקה 17). לזאת יש להוסיף את שקבע כבוד השופט דנציגר בע"פ 4330/12 **דעאס נ' מדינת ישראל** [5.11.12], בפסקה 14: "בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך בהרתעה מפני עבירות אלימות שנועדו 'לפתור סכסוכים' בכוח הזרוע. דומה כי לא ניתן להתעלם מהתפשטותו של נגע האלימות בארצנו ומההיקף הרב של עבירות מסוג זה המגיעות לפתחם של בתי המשפט. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא כי פתרון סכסוכים ראוי שייעשה על ידי פניה לרשויות החוק ולא על ידי נטילת החוק לידיים [ראו גם: ע"פ 3277/10 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 2.2.2011), בפסקה 8; ע"פ 4137/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 16.8.2007), בפסקה 10]".

עיינתי בפסקי הדין שהביאו לפניי הצדדים ובפסיקה נוספת, אך במקרה שלפנינו חשוב לזכור כי יש שותף לעבירה, מאיר, שדינו נגזר זה מכבר. כידוע, עיקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה הוא כי "יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות, ובאותן נסיבות" (עקרון אחדות הענישה) (ע"פ 6544/16 **ניסנצויג נ' מדינת ישראל**

[21.2.17], פסקה 8, מפי כבוד הש' חיות). על מאיר הוטל עונש מאסר בן 42 חודש, מאסר מותנה ופיצוי למתלון של 15,000 ₪. בכפוף להתחשבות בהבדלים בינו לבין הנאשם, שהוזכרו ולובנו לעיל, ועוד ילובנו להלן, גזר דינו של מאיר משמש אבן בוחן בעניינו.

11. **ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי לביצוע המעשים קדם תכנון מוקדם, אשר כלל פנייה של הנאשם למכר משותף, מאיר, ובקשה שיתלווה אל הנאשם באיתור המתלון. בנוסף, בדרכו אל המתלון אמר הנאשם למאיר ובת זוגו כי בכוונתו "לפוצץ ולקרוע" את המתלון. בניגוד לטענת ההגנה, אני סבורה כי חלקו של הנאשם בביצוע המעשים הוא עיקרי ומרכזי, שכן בלעדיו הארוע לא היה מתרחש. הנאשם הוא שפנה אל מאיר ויזם את החיפוש אחר המתלון, לאחר שלא הצליח לתפוס את המתלון טלפונית. זאת ועוד, הנאשם פעל מתוך אינטרסים אישיים, שכן חשש שמא המתלון ימכור את האופנוע שלו, על רקע הסכסוך הכספי שקיים בין השניים, ומשכך פעל על מנת לאתר את המתלון. העובדה שמאיר היה גם הוא בעל סכסוך עצמאי עם המתלון אינה מעלה ואינה מורידה מאחריות המתלון, שכן בארוע הנוכחי הנאשם הוא שיזם את המפגש. אכן, דומה כי המכה שגרמה למתלון לשבר בארובת העין ניתנה לו על ידי מאיר, אך גם הנאשם הפליא בו מכותיו, ומעבר לכך - כאשר עבירה מבוצעת בצוותא, וכאשר הנאשם הוא שביקש את "סיועו" של מאיר, הנאשם אחראי אף הוא לנזקים שגרם מאיר למתלון.

בביצוע מעשי אלימות קיים פוטנציאל לגרימת נזק משמעותי, שיכול במקרים מסוימים אף לקפח חיי אדם. בפועל, כפי שצוין לעיל, הנזק הקונקרטי שנגרם למתלון ממעשי הנאשם ומאיר אינו מבוטל ומתבטא בשבר בארובת העין, זעזוע מוח, המטומות ושריטות בכל חלקי גופו. כאמור לעיל, אני רואה עין בעין עם הסנגור אשר טען כי יש לעשות אבחנה בין הפגיעות שנעשו על ידי הנאשם לעומת הפגיעות שנעשו על ידי מאיר, מאחר שהמעשים בוצעו בצוותא חדא ולא ניתן באופן אמיתי להפרידם. הנאשם ומאיר תפסו במשותף את המתלון וגררו אותו לחניה צדדית, כאשר מאיר אחז במתלון בזמן שהנאשם הכה אותו בכוח בכל חלקי גופו מספר רב של פעמים. כאמור, כאשר מעשים מבוצעים בצוותא, על כל אחד מהמעורבים חלה האחריות על ביצוע המעשים של האחר. יתר על כן, עצם ביצוע המעשים על ידי שניים או יותר מהווה כשלעצמו נסיבה מחמירה. מידת האלימות שנגקטה כלפי המתלון גבוהה, הן נוכח עוצמת התקיפה, הן נוכח מיקום הפגיעות.

חשוב לציין גם, שהפגיעה של הנאשם ומאיר במתלון באה אל קיצה בשל גורם חיצוני: התערבותו של ירון, שחילץ את המתלון מידיהם והכניסו לביתו. עוד יצוין, כי גם לאחר כל זאת, השניים לא הרפו מהארוע, אלא נכנסו לביתו של ירון בעקבותיו ובעקבות המתלון, ונטלו מהמתלון את הטלפון הסלולארי שלו ואת מפתחות האופנוע. הנאשם החזיר למתלון את הטלפון הסלולארי רק בעקבות דרישת הסבתא של המתלון שיעשה כן, וגם זאת - כאשר הטלפון ללא כרטיס סים.

12. בהתחשב בכל אלה, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין 24 לבין 60 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי כספי.

האם יש הצדקה לחריגה מהמתחם?

13. הסיגור ביקש שאשקול חריגה לקולה ממתחם העונש הראוי. ואולם, לא מצאתי שיש שיקולים המצדיקים חריגה שכזו מהמתחם. השיקולים העיקריים המצדיקים חריגה ממתחם הענישה הם - כמצוות סעיף 40ג(ב) לחוק - שיקולי שיקום. הנאשם אמנם טען שהוא למד את לקחו והוא מצר מעומק ליבו על מעשיו, אך מכאן ועד הגעה למסקנה שהנאשם השתקם, הדרך ארוכה. קצינת המבחן בעצמה ציינה בתסקיר, כי חרף הליכי השיקום שבהם נטל הנאשם חלק בעברו, הוא מצא עצמו שוב מסתבך במעשים פליליים, החמורים בהרבה ממעשיו הקודמים. כמו כן התייחסה קצינת המבחן לקושי של הנאשם למסור אינפורמציה מדויקת על אודות שימוש שעשה בעברו בחומרים ממכרים, בסתירה למידע המצוי בידי שירות המבחן על בעייתיות בולטת בתחום ההתמכרות בעברו של הנאשם. עוד ציינה קצינת המבחן, כי קיימת סבירות במידה בינונית כי הנאשם יחזור לבצע את המעשים, ואם יבצעם - תוצאותיהם צפויות להיות ברמת חומרה בינונית. במאמר מוסגר אומר כי איני רואה כיצד דברים אלה, הכתובים בתסקיר, מתיישבים עם המלצתה של קצינת המבחן, המקלה בצורה מפליגה. משכך, איני מוצאת שיקולי שיקום היכולים להביא למסקנה כי עליי לסטות ממתחם העונש ההולם לקולה.

זאת ועוד: בתיק הקודם עמד בית המשפט בהרחבה על התהליך השיקומי שעבר לכאורה הנאשם, ונתן לכך משקל בכורה בעת גזירת דינו, חרף ריבוי העבירות שבהן הודה, וחומרן. לאור כך, בית המשפט נמנע מהרשעת הנאשם, נתן בו אמון מלא והטיל עליו ענישה הצופה פני עתיד, מתוך תקווה כי הוא למד את לקחו. ואולם, התקוות נתבדו והנאשם שב לסורו, מעל באמון שניתן בו והפעם ביצע מעשים בדרגת חומרה גבוהה בהרבה.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

14. בקביעת העונש ההולם בתוך המתחם יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:**

לזכות הנאשם יש לזקוף את הודייתו בשלב מוקדם של ההליך, בטרם החלה שמיעת הראיות, כאשר יש בכך הן חסכון בזמן ציבורי, הן לקיחת אחריות והבעת חרטה. קצינת המבחן ציינה בתסקיר כי חרף לקיחת האחריות על ידי הנאשם, קיימת מידה מסוימת של טשטוש, נוכח ייחוסו של הנאשם את מרבית הפגיעות שנגרמו למתלונן לשותפו, מאיר. ב"כ הנאשם טען מנגד כי הנאשם רק עמד על דיוקן של העובדות, מאחר שאכן, הפגיעה שגרם מאיר למתלונן הייתה חמורה יותר. כפי שציינתי, האחריות המשפטית והעובדתית מוטלת על הנאשם גם למעשיו של מאיר, אך אין לחדד כי מאיר הוא שנתן למתלונן את המכה שגרמה לשבר בארובת בעין, ולכן אניח לטובת הנאשם, כי לכך התכוון בדבריו לקצינת המבחן. הנאשם הביע בפניי חרטה והצטער מעומק ליבו על מעשיו, והתרשמתי כי מדובר בחרטה כנה ולקיחת אחריות אמיתית.

אשר לפגיעת העונש בנאשם: אמנם, נגד הנאשם התקיימו בעבר שני הליכים פליליים בבית משפט לנוער, שבהם נמצא אשם, אך ההליכים הללו הסתיימו באי הרשעה. עונשו נגזר בהתאם, ולפיכך יש לתת את הדעת על כך שיהיה זה מאסרו הראשון של הנאשם מאחורי סורג ובריח, על כל המשתמע מכך. עוד התחשבתי בגילו הצעיר של הנאשם, שהוא בן 21, ובכך שבגיל זה, פגיעתו של העונש קשה יותר.

עוד יש להתחשב לקולה בכך שהנאשם מצוי במשך תקופה לא מבוטלת במעצר בפיקוח אלקטרוני. עובדה זו חשובה הן כשיקול לעונש (ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל [20.4.16], פסקה 33, מפי כבוד השופט ג'ובראן), הן מבחינה זו שלא התקיימו הפרות כלשהן והעובד הסוציאלי המלווה אותו תיאר כי הוא משתף פעולה ונמצא עמו

בקשר מתמיד.

לחובת הנאשם יש להתחשב בכך שלמרות טענותיו כי השתקם, הוא חזר לסורו והפעם, עבירות האלימות שבהן נמצא אשם הן קשות וחמורות מאלה שביצע בעבר. יש לזקוף לחובתו את עברו ואת העובדה שמעל באמון שנתן לו בית המשפט, ולא ניצל את ההזדמנויות שניתנו לו - פעמיים.

נסיבה נוספת שמצאתי לתת לה משקל ממשי לחומרה היא הצורך בהרתעה אישית והרתעת הרבים. בית המשפט העליון עמד לא פעם על החומרה שבמעשי האלימות והחובה להטיל בגינם עונשי מאסר ממשיים, גם מקום שמדובר בנאשמים צעירים. עמד על כך כבוד השופט סולברג בע"פ 167/13 **אבו זאייד נ' מדינת ישראל** [14.8.13], פסקאות 11 - 12: "... פגיעה קשה ומתמדת בתחושת הביטחון ושלומו הציבור של אזרחי מדינת ישראל מחייבת הטלת עונשים ממשיים, על מנת להרתיע מפני ביצוע עבירות שכאלה בעתיד, ובכלל זה, עונשי מאסר בפועל אשר יהא בהם כדי לבטא את החומרה שבתופעת האלימות, ואת הסלידה מן המעשים. מבלי להקל ראש בשיקולי השיקום בעניין דנן, מצאנו כי ידו של האינטרס הציבורי על העליונה. למרבה הצער, עבירות אלימות בהן מעורבים צעירים, ולא פעם צעירים ללא עבר פלילי, הפכו למעשה של יום ביומו. בתי המשפט מצאים לתרום את תרומתם לעקירת נגע האלימות בדרך של ענישה מרתיעה (ראו והשוו: ע"פ 1132/07 מקונן נ' מ"י (5.8.2007), בפסקה 3 לפסק-דין של השופטים א' לוי, א' רובינשטיין ו-ע' פוגלמן)". (ההדגשות הוספו - מ.ב.נ.).

לבסוף, נוכח עקרון אחדות הענישה, שהוא שיקול חשוב, כפי שכבר ציינתי, בהגעה לעונש הראוי יש להתחשב באופן ממשי בעונש שהוטל על השותף לעבירה, מאיר, תוך מתן משקל להבדלים בין השניים, שהוזכרו מספר פעמים לעיל. בעניין זה, לא למותר להפנות לדברים שאמר אך לפני מספר ימים בית המשפט העליון, שהחמיר בעונשו של אדם שמעולם לא נשא קודם לכן בעונש מאסר מאחורי סורג ובריח, וקבע עונש של 24 חודשי מאסר במקום 10 חודשים שהושתו על ידי בית משפט קמא. מצאתי כי הדברים רלוונטים ביותר לענייננו:

"לא אכחד כי מעת לעת גם אני מתחבט שמא דווקא 'השתת תקופת מאסר ממושכת עלולה להותיר חותם שלילי של הווית הכלא, במובן של אימוץ דפוסים עברייניים' (מתוך גזר הדין של בית משפט קמא). זאת ואף זאת, גם הפגיעה הכלכלית הכרוכה בכניסתו של אדם למאסר, פעמים רבות מפרנס יחידי למשפחתו (כפי הנטען בענייננו), עלולה לעורר אי-נחת מהטלת מאסר לתקופה ממושכת. **יחד עם זאת, עקרון ההלימה, אחדות הענישה, הרתעת עבריינים פוטנציאליים והגנה על האינטרס הציבורי - כל אלו מחייבים אותנו לקביעת 'גבולות גזרה' ברורים, שהסטייה מהם לקולא תעשה במשורה ובנסיבות המצדיקות זאת**" (ההדגשות הוספו - מ.ב.נ.)

ע"פ 9746/16 **חזאן נ' מדינת ישראל** [6.4.17], פסקה 12, מפי כבוד הש' סולברג

15. לעניין הרכיבים הכספיים בעונש: יש מקום להטיל על הנאשם פיצוי שישולם למתלונן, כפי שהוטל גם על מאיר. כאן, נוכח הנזק שגרמה המכה שנתן מאיר לנאשם, לעומת הנזק שגרמו המכות שנתן הנאשם, וחרף האחריות המשפטית המוטלת על הנאשם לכל הנזקים, יש לטעמי להפחית מעט מהפיצוי שיוטל על הנאשם יחסית לזה שהוטל על מאיר (ע"פ 2562/16 **עמר נ' מדינת ישראל** [27.3.17], פסקה 15).

בהתחשב בגילו של הנאשם וב"כובד" הפיצוי, וגם בכך שעל מאיר לא הוטל קנס - לא אטיל קנס על הנאשם.

16. נוכח כל האמור לעיל, ובפרט - גילו של הנאשם ולקייחת האחריות, מצד אחד, והעבר הרלוונטי של הנאשם, מצד שני, וכן בהתחשב בעונש שהוטל על מאיר וההבדלים בינו לבין הנאשם, סבורני שהעונש ההולם במקרה דנן צריך להימצא ברבע (התחתון) של מתחם העונש ההולם.

סוף דבר

17. לאור כל האמור, החלטתי להטיל הנאשם את העונשים הבאים:

א. **32 חודשי מאסר בפועל** (בניכוי ימי מעצרו מיום 17.7.16 ועד ליום 13.10.16);

ב. **מאסר בן 12 חודשים**, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר יבצע עבירת אלימות מסוג פשע;

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר יבצע עבירת אלימות מסוג עוון;

ג. **פיצוי כספי למתלונן בסך 12,000 ₪**. הפיצוי ישולם ב-12 תשלומים, שווים ורצופים, החל ביום 1.1.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שאחריו. אי עמידה בשני תשלומים רצופים תוביל להעמדת כל יתרת הסכום לפירעון מיד.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ח ניסן תשע"ז, 24 אפריל 2017, בנוכחות הצדדים.